

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, klszazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfügglő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

Az E. G. E. memoranduma a behozatali vámtarifa módosítása ügyében.*

Miniszter Úr!

Románia mezőgazdasága ma csőd előtt áll. Ennek oka véleményünk szerint sok egyéb között elsősorban is a ma érvényben levő vámpolitikánk, amely egyrészt béklyóba köti a mezőgazdasági termények és termékek világpiaci áron való értékesítési lehetőségét, másrészt a termelés eszközeinek: mezőgazdasági gépeknek, eszközöknek, anyagoknak, fajtiszta tenyészállatoknak, nemesített vetőmagvaknak, stb. beszerzését magas vám és vasúti fuvar, kezelési, stb. díjak és illetékek mellett csak világpáritáson jóval felüli áron teszi lehetővé. Ezáltal vámpolitikánk nemhogy tompítaná, hanem még fokozza az egyre megújuló nagy válsághullámok romboló erejét és megdrágítja a fogyasztótömegek életlehetőségeit.

Az őstermelést a tönk széle felé sodorják az egyoldalú iparpolitikai vámpolitikánk mellett a valutánk romlásával beállt drágaság, a magas termelési költségek, a többszörösen felémelt adók, illetékek, taxák, új adónevek, forgalmi, ut, stb. adók bevezetése, baksások, a bankjegyiforgalom megszorítása, valuta-hullámzás, tőkehiány, magas kamatláb, a monopol-cikkek, bélyeg, vasút megdrágítása, a mezőgazdaság rovására létesített ipari kartellek, export egyezmények, egyoldalú ármaximálások (hús, liszt, tej, zöldség stb.), közmunkák, váltások stb. Mindezek nyomán ezer sebhől vérző mezőgazdaságunk csak agonizál. Őstermelésünk erejét messze túlhaladó, az ország összlakosságát terhelő áldozatok hozatalára kényszeríti mai gazdaságpolitikánk, aminek eredménye csak a teljes tönkrementés lehet.

Ez alkalommal, minden oldalról szorongatott helyzetünkben azzal a kéréssel fordulunk Miniszter úrhoz, hogy a vámtarifa módosítása céljából összeült fővámbizottság figyelmét szíveskedjék az őstermelés válságos helyzetére felhívni és kifejezésre juttatni a bizottság előtt a mezőgazdasági termelés felszabadításának és továbbfejlesztésének, valamint az agrártömegek érdekében alább részletezett sérelmeinket és óhajainkat.

Köztudomású, hogy Romániának a mai import és export vámtarifája az ipari érdekek személtartásával állított össze, mert míg jelenleg egyrészt a belföldi ipart magas védővámok támogatják, addig másrészt a közéletmezési és közszükségleti cikkek árát a magas kivitelű vámmal indirekt úton leszorítják úgy, hogy a belföldi ipar olcsón vásárolhatja meg a mezőgazdaságtól a nyersterményeket, élelmezhetli a munkásságot. A belföldi ipar a magas védővám mellett pedig a drágább élelmezési és munkás viszonyok között dolgozó külföldi gyárak terményeivel egyenlő áron

* Az E. G. E. Igazgatóválasztmányának múlt hó 28-án tartott ülésével kapcsolatosan beszámoltunk lapunk előző számában arról, hogy az egyesület feliratot intézett a kormányhoz a vámtarifának a mezőgazdaság érdekében személtartásával történő módosítása érdekében. A memorandum teljes szövegét a fentiekben közöljük.

értékesítheti termékeit, sőt még fuvar és egyéb kezelési költségek címén is jelentékeny megtakarítást, illetve hasznot élvez.

Az ország ipara ma a katasztrófális viszonyok között tengődő mezőgazdaság rovására élvezi ezeket a jelentékeny előnyöket. Az őstermelés napról-napra sorvad, az ellenszolgáltatás nélkül hozott áldozatok folytán.

Ha a mai vámtarifa évek hosszú sorára marad érvényben, úgy ez a sorvadás folyamata tovább fog tartani és a törpe, kis-, közép- és nagybirtokosok egyaránt rövidesen katasztrófális helyzetbe jutnak

A most folyamatban levő improt vámtarifa revíziója kapcsán a mezőgazdaság szempontjából az alábbi módosítások keresztülvitelét kérjük:

Tenyészállatok.
(Import vámtarifa 1—16. tétel, valamint a 29—21, és 22. számú tételek.)

A különböző koru mének, kancák, birkák, tehének, üszők, bivalyok, juhok, kecskék, sertések, baromfiak, halak, méhek stb. ma a magas vám mellett is csak az esetben hozhatók be, ha azok a köztenyésztés céljait szolgálják. A köz érdekében áll, hogy a földművelésügyi miniszter ur indokolt esetekben a vámtarifát (mely pl. a számos állatoknál 2500 L., növénydek állatoknál mint: csikók, borjúk 1000—1700 L., sertéseknek 3—500 L.), ne csak egynegyedére csökkenthesse, hanem jogosítva legyen teljesen vámentes behozatalra engedélyt adni.

Nyers és cserzett bőröknél
(85—108. tételszám)

az érték allg 10% áig menő vámnak 30%-ára való felemelését kérjük. Az alacsony behozatali vámok mellett ugyanis a bőrgyárak szükségletüket külföldről szerzik be ahelyett, hogy a nyers bőrök illő árak mellett való megfizetésével a nyuzók kiképzését és ezuton belföldi nyersbőrök minőségének a javítását lehetővé tennék.

Kész bőrárak közül 109—124. tétel

alatti közszükségleti cikkek, mint a lószerszámok, nyergek, lábszárvédők, kemény csizmaszárak stb.) vámjá 100 kg.-ként 10 000—15 000 lel között váltakozik. Ezen cikkeknek, mint a mezőgazdaságban használt elsőrendű közszükségleti cikkeknek vámját 50. százalékra kérjük redukálni.

Mindenféle lábbelinek (125—138. tétel)

behozatali vámjá 100 kg.-ként 18000—120 000 lel között mozog. A box- és sevroborcipók vámjá 100 kg.-ként már 36—72.000 L. között változik. Ezen cikkek elsőrendű közszükségleti cikkek és annyira nélkülözhetetlenek, hogy a mai alacsony termény- és állatarak mellett az

az ország lakosságának 80 százalékát képező földmivesek nem hozhatnak ekkora áldozatot a bőripar és néhány cipőgyár számára. Az alacsony nyersbőrárak mellett a gazdaközönség ki van szolgáltatva a magas vámmal védett cipőgyáraknak és kétszeresét kell fizetnie a cipőért, mint bármely más országban. A cipő nem tekinthető luxuscikknek és így teljesen indokolatlanok a mai magas vámok. Épen ezért a 125—138. tételek alatti cipők vámjának 50. százalékos redukcióját kérjük.

A nyers gypju behozatali vámjára (139—144 tétel)

ugyanaz az észrevételünk mint a nyers bőrrel is a behozatali vámnak az érték 30. százalékáig való felemelését kívánjuk, juhtenyésztésünk színvonalának emelhetése céljából. A mai értékesítési viszonyok mellett a juhokat csak tartani lehet, de speciális céloknak megfelelően tenyészteni nem tudjuk.

A gypju fonalak (145—156. tétel)

védővámja gazdaérdekelles, mert a földmivelő nép ruházódásánál ez, mint elsőrendű közszükségleti cikk szerepel, ezért annak a mai 15. százalékos vámját kérjük 5. százalékra csökkenteni. Ezekből a fonalokból készülnek a földmivelő nép legegyszerűbb ruhadarabjai. Falvaink lakói helyenként szegénységük miatt állati sorsban állataikkal közösen egy helyiségben laknak, hogy azok melegét is felfogják. Ilyen körülmények között nem kívánhatjuk a falusi néptől, hogy a fényűzéssel berendezett gyárak érdekében igényelt még a mainál is alacsonyabb fokra redukálja.

A gypjuszövetek

csoporijában (157—174. tétel) a paraszt-szövetek az áru értékéhez viszonyítva sokkal magasabb vámmal vannak sújva, mint a finom szövetek. A parasztáru több, mint 100. százalékkal magasabb vámmal van terhelve, mint a finom szövetáru. Bár látszólag összegben alacsonyabb a vám, de 1 kg. durva szövetben kevesebb méter van, mint 1 kg. finom szövetben.

Ugyanez áll a 175—189. számú tételben felsorolt szövetekre is.

A nemezek

csoporijában (106—209. tétel) szereplő cikkek import vámjának 50. százalékkal való csökkentését kívánjuk. E csoportban szerepelnek ugyanis az ugyancsak közszükségletet képező és a földmivelő nép által legelterjedtebben használt nemezkalapok is, amelyeknek ma a darabonkénti vámjá kb. 60 L. Vagyis egy földmives évi cukorfogyasztása értékének 30. százalékát fizeti kalapjának vámjára, vagy ha nagyobb 6—8 tagból álló családja van, egy mázsa kukorica, vagy buza árát fizeti csak vám címen kalapokra!

A gombok és fésűk

csoporijában az importvám az áru értékének kb. 90%-ka. E helyen is a vámot az áru értékének 30%-ra kérjük csökkenteni. A népviseletnek a zsinorozáson kívül egyedüli díszítési módja a gombozás, a mai magas vám még az év-

százados népviselet felhagyására is reakényszerű a falusi népet és így külsőségekkel együtt és belsőleg is elhagyja jellegzetes vonásait. A fésűt pedig helyenként csak tíz ujjukkal helyettesítik a nomád életmódra kényszerített, földhöz ragadt szegény emberek. 90 százalékos vám mellett még jobban eltávolítottuk ezeket a higiénia legprimitívebb eszközeitől.

Gabonaneműek.

Igen érdekes a helyzet a vámtarifa második részének első fejezeténél, amelyben elsőhelyen a gabonaneműek szerepelnek. Bár ma látszólag még nem bírnak jelentőséggel a gabona behozatali vámok, mert százezer vagon számra van a kivételünk, mégis nagyobb körültekintéssel kell lennünk e csoportnál, mert a már amúgy is tönk szélén álló gabonatermelésünket az olcsó amerikai buza Európába való beözönlésének veszélye fenyegeti. A bajok bekövetkezésének esetére *e tételnél a behozatali vámot minimálisan az érték 30 százalékáig kérjük felemleni*, azzal a megjegyzéssel természetesen, hogy indokolt esetekben, így pl. a fajliszta és nemesített vetőmagvak behozatalához a földmívelésügyi minisztérium vámmentességet adhatson.

A takarmánymagvak

közül az erdélyi lucerna- és lóheremag (345—346. tételek), mint télálló, európai hírnévnek örvendenek és mint ilyen a világpiacon igen keresett cikk gyanánt szerepelnek. Ezen magvak különösen a déli és nyugati államokból való behozatala ellen 100 kg.-ként legalább 45—50 arany lej, vagyis 2000 papír lei behozatali vámvédelemben részesítendő és egy szükség szerinti való behozatal esetén a lengyelországi áru behozatala volna elősegítendő, miután ennek a minősége közelíti meg fagyállás szempontjából is leginkább a kiváló erdélyi magvakat. Ma a helyzet az, hogy egyes lelkiismeretlen egyének *Olaszországból és Délfranciaországból hoznak ide igen alacsony vámmal lucerna és heremagot*, amelyet vagy itt adnak el magas áron, vagy pedig exportálják külföldre, azt mint erdélyi árut, rontván ezzel a mi heremagunk hírnevét. Az itt eladott és elvetett délvidékről származó magvak pedig vagy ki sem kelnek, vagy ha ki is kelnek, a tél folyamán elfagynak, termelők őrítési kárára.

Cukorrépa vetőmag.

Románia cukorrépa vetőmag szükségletét ma még mondhatjuk, hogy 98 százalékban külföldről szerzi be. E tételnél tehát amíg a viszonyok nem változnak igen is indokolt, hogy a mai 15 százalékos vám teljesen töröltessék, hogy a cukorrépatermelés ezzel is rentabilisabbá tévessék addig is, míg mezőgazdasági kulturánkat oda fejleszthetjük, hogy cukorrépa mag termeléssel is foglalkozhatunk. A ma érvényben levő vámpolitikai mellett soha sem érne el mezőgazdaságunk erre a színvonalra.

A juta vászon (528. tétel) és a jutaszák (530. tétel)

40 százalékos (ez zsákonként 21 lenek felel meg) vámjának 10 százalékra való csökkentését kérjük, mert a mai alacsony gabonaárak mellett egy gabonás zsák ára több, mint 100 kg. buza árának 10 százaléka. A gazdák érdeke azt kívánja, hogy ily módon redukált vámok mellett a Földmívelésügyi Miniszter Ur a gazdák részére, érdekképviseleti szerveik útján rendelt zsákokra, illetve jutaszövetekre teljes *vámmentességet* is engedélyzhessen. E tekintetben gazdaságaink úgy le vannak rongyolódva, hogy a gabonát is a legtöbb esetben ömlesztve szállítják, amely 100 km. számra csurog ki a C. F. R. rozoga kocsijaiból a magánosok és köz kárára egyaránt.

A délszaki textilanyagok csoportjában a gazdák

a raffia (534—535—536. tételek)

vámjának 50%-kal való csökkentését igényeljük, mert éppen a gazdaságban nélkülözhetetlen anyag. A raffiát, mint nélkülözhetetlen szőlőgazdasági cikk után az adó, amúgy is többszörösen megfizeti a gazda a föld termelési, fogyasztási stb. adók és illetékek kapcsán. Viszont az elemi csapások, fagy stb. pusztítása esetén kártérítésnek, vagy adóelengedésnek helye nincsen. A raffiát amúgy is olyan magas fuvardíj terheli, hogy ma holnap e téren is a legprimitívebb kötöző anyagokat kell, hogy igénybe vegyék a gazdák, amilyen a pipirik, sás, fűz stb. és ahelyett, hogy a kultúrába kapcsolódónának, eltávolodni kényszerülnek attól e téren is.

A pamut csoportjában (577—679. tételek)

ugyanúgy, mint a gyapjufonalaknál és szöveteknél parasztáru vámja lényegesen redukálendő.

A késárunknál (1233—1245. tételek), ahol különféle vas- és acélkések és villák, metsző ollók, juhnyíró ollók stb. szerepelnek, a behozatali vám 50%-kal való csökkentését kérjük, mivel azok a termékek és termények, amelyeknek munkálása kapcsán a fenti eszközökre nélkülözhetetlenül szükség van olyan alacsony értékűek, hogy *ezen eszközök vámja nem áll arányban azok értékével*. Azonkívül pl. a juhnyíró olló munkája nem emeli a gyapju értékét, csupán elkülöníti a gyapjút a juhtól.

A gazdasági eszközök csoportjában (1252—1255. tételig)

kapák, kaszák, sarlók, gereblyék, lapátok, ásók, csákányok, ekevasak, ekék, boronák, hengerek, kultivátorok, kapáló, és kavaró ekék, valamint azok alkatrészei is kg.-ként 4—8 lei behozatali vámmal vannak sújva. Csak kapából 60—80 félélt ismerünk, amelyek közül Resicán és a kisebb gyárakban alig egy néhány fajtát készítenek és *e néhány kapafajtának a belföldön való előállítására miatt aránytalanul magas vámokat kell fizetnünk a belföldön elő nem állított kapák után is. Tökéletesen ugyanaz a helyzet a kaszák, ásók, ekék, ekéknel és egyéb mezőgazdasági gépeknél és eszközöknél is. Különösen nyomtatékkal kérjük e csoportnál a törvény által megállapított, azon kedvezmény megadását, hogy a gazdák által esztrózt megrendeléseknél a külön kedvezmény megadassék mindazon esetekben, amikor olyan mezőgazdasági eszközt, vagy géptípust rendelnek, amelyeket belföldön nem állítanak elő.*

A mezőgazdasági gépek

csoportjában (1286—1292.) tételek a kukorica- és burgonya vetőgépek, takarmánygyűjtő és forgató, magtisztító, ro-táló, morzsoló, zuzó gépek, sajtoló gépek vámja kg.-ként 8 lei. A gözekék, motorhajtásra berendezett tejfeldolgozó, trágyaszoró, arató, kaszáló, vetőgépek, permetező, cséplőgépek stb. vámja kg.-ként 3 lei. E tételknél, amelyek közül az 1923—1927 számú tételek is tartoznak, 80 százalékos vámcsökkentést kérünk. Míg az ipari cikkeket előállító munkagépek a legmagasabb vám- és fuvardíjkezelvényeket élvezik, ugyszintén az azokon előállított ipari termékek is, addig a mezőgazdasági termeléshez szükséges, belföldön nem gyártott gépek és eszközök után magas vámokat és teljes fuvardíjt fizetünk úgy ezekért, mint gazdasági terményünkért, nőha terményeink (gabona, liszt, állat stb.) kiviele és világpiaci áron való értékesítése elé magas vámok emelteknek. Kételé adozunk így, miközben magunk elsorvadunk és egészen elszegényedünk.

Az őstermelés őseréje kimerülőben van, mert

immár egy évtizede, hogy a mezőgazdasági érdekek az ipariakkal szemben alárendelt szerepet játszanak.

Az alárendelt viszony káros következményei már is súlyosan érezhetőek, mert a földmivelő nép gazdasági érdekeinek tartós elnyomása alatt elszegényedett és a falvakon az igavonó állatokhoz hasonló igénytelen életmód mellett robotolva sem bírja megvásárolni a villanyfényben uszó gvárak agyontámogatott és kínált legegységibb közszükségleti terményeit sem anélkül, hogy a még meglevő ingó és ingatlan vagyonát adóssággal meg nem terhelje.

A jelen sorainkban csupán érintőleg változott nyomorról a fővámbizottság tagjai személyesen is meggyőződést szerezhetnek. *Az iparnak a mezőgazdaság rovására ilyen áron is történő támogatásából nem fog áldás fakadni sem az államra, sem a milliárdos állami hiteleket élvező iparvállalatokra.*

Mély tisztelettel kérjük Miniszter urat, hogy a fentiekben körvonalazott sérelmeinket és kívánságainkat magáévá tenni és egyben az illetékes tényezőkhöz eljuttatni sziveskedjék. Kolozsvár, 1927. szeptember 22.

Kiváló tisztelettel:

Szász István sk.
alelnök.

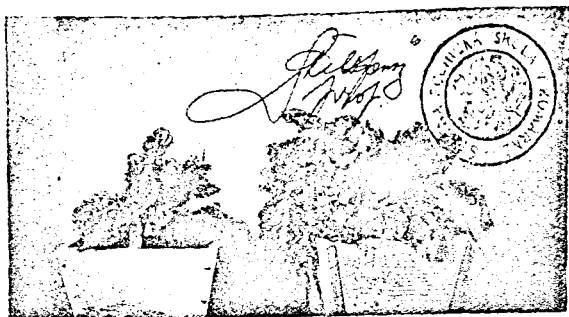
Török Bálint sk.
titkár.

Törvények, rendeletek.

A rekvirált lovak, szarvasmarhák, szekerek, stb. díja. A M. O. 212. száma közli a 2175 sz. minisztertanácsi határozatot, amely megállapítja az idei őszi hadgyakorlatok tartalma alatt igénybevett állatok és anyagok stb. díját. Azzal a megjegyzéssel közöljük kivonatosan az alábbiakat, hogy amennyiben egyes tagtársainkat érdekelné, egyéb tárgyak díját is készséggel közöljük levélben. Hasábokra terjed u. i. a felsorolt cikkek bérmegeállapítása és lapunk keretei szűkek azok részletezéséhez.

E tarifának 17. pontja a következő naponkénti díjakat írja elő: *egylovas szekér kocsissal 60—100 lej, kétlovas szekér kocsissal 120—200 lej, kétökrös szekér hajtó emberrel 120—200 lej, négylovas szekér kocsissal 200—300 lej, négyökrös szekér vezetővel 200—300 lej, négykerékű szekér, kocsis és ló, vagy ökör nélküli 20—40 lej, kétkerekű szekér ló és kocsis nélkül 15—20 lej, kétkerekű egylovas szekér kocsis nélkül szerszámmal, vagy anélkül 40—80 lej, négykerékű 2 lovas (ökrös) szekér hajtó ember nélkül szerszámmal, vagy anélkül 60—100 lej, négykerékű négylovas (ökrös) szekér hajtó ember nélkül szerszámmal, vagy anélkül 150—250 lej, egy ló kocsis nélkül szerszámmal, vagy anélkül 30—50 lej, két ló ugyanúgy 60—100 lej, 2 ökör hajtó ember nélkül járommal, vagy anélkül 60—100 lej. Az emberek és állatok élelmezése a hadügyminisztériumot terheli. A járművek és állatok utáni kártérítési díjat (bért), ha a bérlet 15 napon nem terjed túl, akkor a fenti tarifa szerint fizetik, 15—30 napos bérleteknél a kártérítés 25 százalékkal, 30 napon túl pedig 50 százalékkal csökken. E tarifa különben elhullás esetén való kártérítésre a következő árakat állapítja meg: egy luxus ló 9000—16000 L., egy elsőrendű ló 7000—11000 L., másodrendű ló (igás) 3500—6000 L., egy elsőrendű igás ökör 5000—9000 L., másodrendű igás ökör 4—6000 L., harmadrendű pedig 2500—5000 L. van értékelve. Elsőrendű tehén 4000—7000 L., másodrendű tehén 2500—5000 L. Bivaly elsőrendű 3600 L., másodrendű 2500—5000. Egy éves borjú 800—2000 L. I-mételjük, hogy szükség szerint készséggel nyújt a szerkesztőség az érdeklődőknek bővebb felvilágosítást.*

A bortermés kötelező bejelentése. A földmívelésügyi minisztérium borászati igazgatósága szétküldte az összes vármegyékhez (prefekturákra) azoknak a speciális deklarációknak mintáját, melyeket a szőlőbirtokosok az új bortörvény I. fejezete 7. és 8. cikkei értelmében kötelesek kiállítani. Ezek szerinti a termelők minden évben kötelesek bejelenteni szüret után

Ottatlan. **Cukorrépa** Ottot.

Sütt Jenő, a komáromi mezőgazdasági iskola tanáranak kísérlete. levő és a növénynek szükséges más anyagok asszimilációját is. Ezen szigorúan tudományos alapon létesült a gabonaművekhez szükséges bakteriumtenyésztet, az **Azoform**.

Tekintettel az **Azoform** kulturát képező különböző bakteriumfélésekkel egyenkint és külön-külön végzett kísérletek eredményeire, biztosan lehet számítani rentabilis eredményre ezek összességét tartalmazó új produktum használatától.

Dr. CASIMIR CĚPĚDĚ

A Gyakorlati Élettani Intézet igazgatója
(Paris.)

„La fixation de l'Azote atmosphérique est une des plus grandes découvertes qui sollicite l'ingéniosité des chimistes. Elle est certainement d'une norme importance dans ses conséquences pratiques pour le bien-être et le bonheur futurs des races de l'humanité”.

WILIAM CROOKES

(The Weath Problem 1905).

Sok évi kísérletezés után sikerült **Blunck** kémikusnak a Radicicola bakteriumokból nem nitrogént gyűjtő növényekhez alkalmazott oly kulturát kitenyészteni, amely kulturában lévő bakteriumok segítségével a nem nitrogén gyűjtő növények is (gabonafélék, burgonya, cukor és takarmányrépa) képesek a levegő nitrogénjét táplálékukra felhasználni és amely bakteriumok ugyanakkor elősegítik a földben

G A Z D Á K !

Nincs olyan nagy vagyon, vagy föke, mely el ne fogyna, ha visszafótlás nélkül mindig csak elveszünk belőle. Nincsen olyan gazdag föld sem, amely erejét el ne veszítené, a folytonos használatól, ha nem adjuk meg neki mindazt, amire szüksége van. Viszont a körülmények napról napra nehezebbekké válnak, úgy hogy ma már nem hagyhatjuk időnkint pihenni ugaron a földet, hanem ellenkezőleg kénytelenek vagyunk azt minél intenzívebben művelni, kihasználni, minél nagyobb terméseket elérni. Nagy segítséget nyújtott már eddig is a tudomány kitalálva és rendelkezésünkre bocsájva őseink által használt faeke stb. helyett a motoreket, traktorokat, különböző és folyton fokéletesülő egyéb szerszámokat, nemkülönb mütárgyákat és még sok más.

Legujabb, de nem kevésbé fontos ajándéka a tudománynak a természetes, **baktériumos vetőmagtrágya, az**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„AZOFORM”

A tudomány felfedezte, hogy a bakteriumok közül, amelyek a földben élnek, némelyiknek igen fontos szerepe van a növények táplálkozásánál. Rájöttek arra, hogy kulturnövényeink nem tudják a földben levő, vagy a trágyákkal adott nyerstápanyagokat abszorbeálni és hogy a bakteriumok azok, melyek ezeket a nyersanyagokat organikus és

tápláló anyagokká átalakítják és így a növények által felvehetőkké teszik. *De ezen felül van ezek között a bakteriumok között olyan is, amely képes a levegő nitrogénjét (légeny) lekötni és a növényeknek átadni, így módon táplálva azokat a legfontosabb és legdrágább tápanyaggal a nitrogénnel.* Megállapítást nyert még az is, hogy minden növénynek megvannak az ő speciális tápláló baktériumai amely baktériumok viszont csak ennek a (gazda) növénynek gyökerein tudnak megfelelően fejlődni és szaporodni. Más szóval azok a bakteriumok, melyek például a buzánál igen nagy hatást fejtenek ki, majdnem hatástalanok más növénynél és viszont a fenti ok miatt a buza után következő más vetemény éppen fejlődésének első idejében nem fogja a neki szükséges bakteriumokat megfelelő mennyiségben és eléggé életképesen találni mivel a buza mellett nem-igen fejlődhettek. Így természetesen nélkülözni fogja gyors és egészséges fejlődésének egy igen fontos tényezőjét. Pedig a növény ebben a korban a legérzékenyebb betegségek és elemi csapások iránt. Mindezekből az következik, hogy nem elégséges a földet megtrágyáznunk, hanem gondoskodnunk kell a trágya feldolgozóiról, a bakteriumokról is. Az

AZOFORM

tiszta és életerős tenyésztetben tartalmazza speciálisan kitenyészte az egyes növényekhez mindazokat a bakteriumokat, melyekre azoknak szükségük van és melyek

- 1) a nitrogént (a legfontosabb és a legdrágább tápanyagot) a levegőből szerzik,
- 2) A föbbi talajsókat átdolgozzák (foszfor, kálium, mész.)
- 3) Megkönnyítik a növények táplálkozását, (feloldva még a nehezebben oldódó talajsókat is).
- 4) Meggyorsítják a talajban levő organikus alkatrészek bomlását (istállótrágya, humusz etc.)
- 5) A föld fizikai tulajdonságát (beérlettség) javítják.

Az AZOFORM felülmulhataflan

hatásban

Buja fejlődést 20—40%-os több-
termést hoz.

olcsóságban

Alanti minimális költséget több-
szörösen behozza.

használatának egyszerű- ségében:

Az egész munka az Azoform-
nak a vetőmaggal való elkeve-
réséből áll.

Az AZOFORM növeli a növények ellenállóképességét a betegségekkel szemben.

Javitja a termést nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is pl. a cukorrépanak a cukortar-
talmát is emeli.

Az AZOFORMOT kipróbálta már rengeteg külföldi iskola, intézet és magános is a lehető legjobb ered-
ménnyel, úgy hogy külföldön már oly nagy mértékben használják, hogy három év alatt, mióta az Azoformot forga-
lomba hoztuk gyárakat létesítettünk Europa majdnem minden országában.

Kitüntetve: A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület jubiláris kiállításán díszoklevéllel. A Faluszövetség
Széchenyi emlékkiállításán ezüst éremmel és oklevéllel. Ujvidéken a gazdasági kiállításon az aranyéremmel.

Az Azoform fentjelzett tulajdonságainak bizonyítékaul közlünk itt egy pár adatot, melyek
külföldön hivatalosan és magánosok által lefolytatott kísérletek eredményeit mutatják. Dacára an-
nak, hogy számtalan ilyen bizonyítékkal rendelkezünk és hogy ezek kétségtelenül igazolják az
Azoform kiváló tulajdonságait, mégis a forgalomba hozatal előtt ROMÁNIÁBAN is ellenőrző
kísérleteket végeztettünk. Ezeknek eredményei a következők:

Gazdasági Főiskola Herestrău-București. Bab: egy hektáron termett Azoformmal 920 kg. anélkül
857½ kg. A vetés későn történt, mégis 63 kilogrammos többtermés.

Gazdasági Iskola Manzar Jud. Tighina. Burgonya: egy hektáron termett Azoformmal 25.500 kg.
anélkül 15.750 kg. **Lucerna:** oltott termett egy hektáron 47500 kg. zöld takarmány, oltatlan 22.500 kg.

Gazdasági Iskola Murfatlar jud. Constanța. Tengeri: egy hektáron termett Azoformmal 1500 kg.
anélkül 1250 kg. **Bab:** egy hektáron termett Azoformmal 700 kg. anélkül 620 kg.

Gazdasági Iskola Coțmani jud. Cernăuți. Árpa: Egy hektáron termett Azoformmal 1600 kg. szem,
és 2800 kg. szalma és pelyva. Azoform nélkül 1300 kg. szem és 2300 kg. szalma és pelyva. **Tengeri:**
Egy hektáron termett Azoformmal 983 kg. szem és 1350 kg. szár, anélkül 836 kg. szem és 1050 kg. szár.
Cukorrépa: egy hektáron termett Azoformmal 45.000 kg. 15% cukortartalmu gyökér, anélkül 41.000 kg.
14% cukortartalmu gyökér.

Gazdasági Iskola Râmnicul-Sărat. Burgonya: egy hektáron termett Azoformmal 16.000 kg. gumó
anélkül 13.650 kg. **Takarmányrépa:** egy hektáron termett Azoformmal 45.000 kg. anélkül 34.000 kg.

Gazdasági Iskola Belcești, Iasi. Tengeri: egy hektáron termett Azoformmal 1995 kg. szem és
2500 kg. szár anélkül 1800 kg. szem és 2300 kg. szár. **Takarmányrépa:** egy hektáron termett Azoform-
mal 40.000 kg. gyökér, anélkül 38.000 kg.

Gazdasági Iskola Băcicoiul-Mare. 15%-os többtermést ért el az oltott babnál és burgonyánál.

Kubik Ferencz, Kotliget. Bihar. Burgonyám el volt már ültetve, csak egy csíkot ültettem V/16-án
pótlolag az Azoform kedvéért s a korábban ültetett IV/20-án burgonyát utolérte, szép zöld, dus lomboza-
tát megtartotta, míg a többi a gáz is jól ellepte és a levelei is sárgulni kezdtek. Meg kell említenem, hogy
a falusiak körében általános a panasz a burgonya gumóinak elrohadása miatt, amit nálam nem tapasztal-
tam, sőt a baktériumos parcella igen szép egészséges, jól fejlett gumókat mutat már is.

Hügel József, Lovrin 87 sz. Tengeri egy holdon Azoformmal 2875 kg. anélkül 2105 kg. termett,
Tiszta nyereség 1925 Lei,

Radler János Michälsdorf. Ugyanebbe a parcellába kétszer is vetettem már bükkönyt mindkét
esetben eredmény nélkül. Ez évben az Azoformozott bükköny szépen fejlődött és elérte az 1 méter
magasságot.

Valovits Ferencz, tanító Targul-Lapus. Az őszi buza erőteljesebb és sötétzöldes színű, míg
ugarban és dusan trágyázott helyen ugyanaz a mag Azoform nélkül gyérebben bujt ki.

**Az Azoform a mezőgazdaság részére oly hatalmas haladást
és segédeszközt jelent, hogy egy céltudatos gazda sem nélkü-
lözheti.**

„AZOFORM” VÁLLALATOK

Páris
115 Boulev.
De Sebastopol

Prága
II. Drevna 6

Wien
II. Obere
Donaustrasse 17

Budapest
V. Csáky-u. 36

Lemberg
Jagiellonska 20

Novisad
Futoski Put 43

Romániai vezérképviselő:

FEKETE ISTVÁN - Craiova

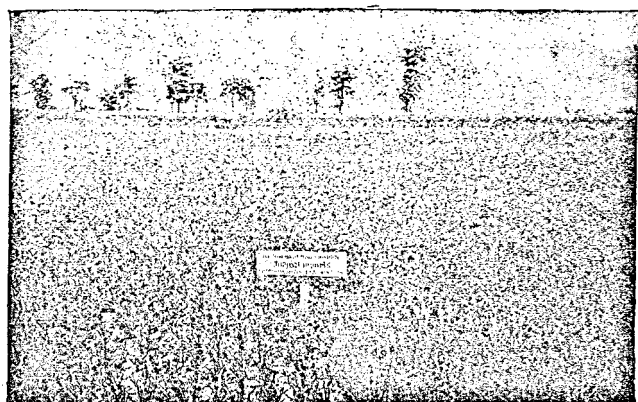
Telefon 38/3

Strada Ghica-Vodă, 19.

Telefon 54/2

Egy pár külföldi kísérlet:

MAGYARORSZÁG.

Oltatlan. **Árpa.** Oltott.
Sült Jenő, a komáromi mezőgazdasági iskola tanáranak kísérlete.

Flesch Bertalan, Abaujszemere. Azoformot zabhoz és árpához használtam, készséggel tanusítom, hogy terményeim, melyeket beoltottam, kat. holdanként 1.5–1.75 mm.-val többtermést adtak mint a nem oltott mag. Megemlítem még, hogy különbség már a kikelésnél észlelhető volt és mindvégig megmaradt.

Gazdasági Népiskola, Debrecen. *Árpa.* Az oltatlan tábla istállótrágyát kapott, míg az oltott csak az elmúlt évben kapott trágyát. Mégis az oltott korábban csirázott és egyenletesen, a bokrosodásnál pedig az oltott előnyére a fejlődés színben és sűrűsödésben erősen szembetűnő volt. Az oltatlan *tengeri* egyenlőtlen és fejlődésben csak normális, az oltott egyenletes, cca 185 cm. magas és sötét zöld színű.

Érdi Kertészeti R.-T., Érd. Azoformmal oltott *zab* adott 1752 kg. szemet, oltatlan 1230 kg. szemet. Az elért többlet az Azoform javára szalmában 20 kereszt, szemben pedig 522 kg. A szalma nagysága átlagosan 150 cm., míg az oltatlan csak 110 cm.-t ért el.

Montágh Pál, Kaszaperpuszta (Csanádmegye).

A répatermés 1 kat. holdon 100 kg superphospháttal	212 q.
" 1 " " 100 kg superphosphát és Azoformmal	228 q.
" 1 " " ellenőrzőparcellán	180 q.

Mándy Aladár, Perdóckétnyári Bégazdaság, Perdóc (Somogy megye).

600 négyszögöl <i>burgonya</i> Azoformmal	3410 kg		800 négyszögöl <i>tengeri</i> Azoformmal	1823 kg
600 " " Azoform nélkül	2550 kg		800 " " Azoform nélkül	1550 kg

CSEHOSZLOVÁKIA.

Sült Jenő ur, komáromi mezőgazdasági iskola. *Árpa.* Az oltott maggal bevetett m. hold. 669 kg. szemet és 739 kg szalmát, az oltatlan maggal bevetett magyar hold 473 kg. szemet és 502 kg. szalmát hozott. A többlet szemben 41.45, szalmában 47.21 %.

Tengeri. 200 négyzetöl területen. Az oltott magból 670 kg. mag és 70 kg. kóró termett, míg az oltatlanból csak 542 kg. mag és 58 kg. kóró. Az oltott magból tehát 23.61 %-al nagyobb mag, és 20.68 %-al nagyobb kórótermés volt.

Burgonya. Egyformán trágyázott földben 100 négyzetméteren az oltott vetésből 300 kg. burgonya és 80 kg. kóró termett, míg az oltatlanból csak 192 kg. burgonya és 47 kóró. Az oltott burgonya súlya átlag 15 dkg., hossza 7–7.5 cm. volt, az oltatlané azonban csak 7 dkg., hossza 5–5.5 cm. Az Azoform hatása következtében 56.25 %-al nagyobb termést értünk el gumóban, 48.95 %-al nagyobbat kóróban.

Breuer János, a hrachovoi mezőgazdasági népiskola igazgató tanítójának kísérlete: *Árpa.* Terméseredmény egy ha.-ron: magban 30.2 q., szalmában 32 q. az oltott táblán, az oltatlanon pedig magban 21.87 q., szalmában pedig 24 q. A terméskülönbség tehát magban 36, szalmában pedig 33 % az oltott javára.

Zab. Az oltott ha.-ron 27.3 q. szem és 40.7 q. szalma termett, míg az oltatlanon csak 20.3 q. szem és 30 q. szalma. A terméskülönbség tehát magban 34, szalmában pedig 33 % az oltott javára.

Burgonya. Eredmény: Oltott 1 áron: takarmány burgonya Dkadora 118.1 kg., Pirola 113.2 kg., oltatlan 1 áron: Dkadora 74.9 kg., Pirola 74.6 kg. Az oltott vetés tehát 57.67 %-al többet hozott Dkadorburgonyában és 51.74 %-al többet Pirolaburgonyában.

A **salapanitzi (Brünn mellett) mezőgazdasági szakiskola** kísérlete *kukoricával, burgonyával, borsóval, répával, árpával és szőlővel:* Valamennyi oltott növény csirázása gyorsabb volt, mint az oltatlanoké. Nagy különbség mutatkozott az oltott és oltatlan növények között a növés folyamán különösen a kukoricánál, burgonyánál és szőlőnél. Reméljük, hogy az Azoform nagy jelentősége következtében nagyon el fog terjedni.

Elöl az oltatlan. **Burgonya.** Hátul az oltott.
Sült Jenő, a komáromi mezőgazdasági iskola tanáranak kísérlete.

A **hochstadti** (Iser mellett) **mezőgazdasági szakiskola** kísérlete **zab**bal: Az oltott táblán ugyanolyan talajviszonyok és ugyanolyan mennyiségű mag elvetése mellett, magban 15%-al, szalmában 20%-al volt nagyobb a termés mint az oltatlan táblán. Megfigyeléseink eredményei: Az oltott kalász átlag 12 magot tartalmazott, míg az oltatlan csak 9-9 magot. Az oltott táblán 12 q. mag és 30 q. szalma termett, míg az oltatlanon csak 10.5 q. mag és 25 q. szalma.

Schöller és Tsa. R. T. Cukorgyár Cakovicz. Az Azoformmal oltott **cukorrépa** hozamtöbblete hektáronként átlag 28 métermázsa.

Kahler M. és Tsa. Cukorgyár Cerhenitz. Az Azoform hozamtöbblete **cukorrépánál** 10%. A cukortartalom 19.1%-ról 19.8%-ra emelkedett.

Állami Biochemiai Intézet Prága. 8 kísérletet végzett az Azoformmal. A terméstöbblet 820 kg és 6100 kg. között változott hektáronként.

Florián Antal mérnök, Sokolnice Brünn mellett. Az Azoformozott **cukorrépa** 16.7% többletermést adott, cukortartalma 17.75%-ról 18.65%-ra emelkedett.

Jaroslau Dubsy nagybirtokos, Kuttental, az Azoform a következő többleterméseket hozta. **Répánál** 16% burgonyánál 20%, zabnál 16%, árpnál 15% és búzánál 12%

AUSZTRIA.

Kastély-kapitányság Schönbrunn, Kertintézőség. Az Azoformmal végzett kísérlet várakozáson felül kielégítő. Az Azoformmal kezelt **burgonya** 25%-kal nagyobb termést hozott. Kijelenthetjük, hogy az Azoform használata úgy a gazdáknak mint a kertészeknek tekintélyes haszonnal jár.

Gazdasági középiskola. Laa. a. Th. **Burgonyával** beültetett 100 m² parcella Azoformmal termelt 295.25 kg. **burgonyát**. Ugyanekkora területen Azoform nélkül vetett **burgonya** csak 257.10 kg. termést hozott.

Uradalmi Intézőség Aisterhaim Felső-ausztria. **Takarmány-répánál** és **burgonyánál** az Azoform 20%-os többletermést hozott.

Adolf Böhmer százados Gerasdorf, Alsóausztria. **Árpa** (Hanna Chevalier) Termés egy holdon Azoformmal 1545 kg. Azoform nélkül 1058 kg. **Burgonya** (Juli-Perle) termés egy holdon Azoformmal 10.500 kg. Azoform nélkül 9.132 kg. Tulzás nélkül állíthatom, hogy a **burgonyát** az Azoformos parcelláról mint ujdonságot már

Oltott. **Kukoricza.** Oltatlan.
Sült Jenő, a komáromi mezőgazdasági iskola tanáranak kísérlete.

vények levélzete buján fejlődött, de a gumok is megfelelő nagyságot értek el. **Paradicsom.** (Alice Roosevelt). Az Azoformozott táblá melyet a nem Azoformozott után veteitem, mikor ez már virágzott, szintén szép fejlődést mutatott. **Paraj.** Az Azoformnak a hatása ennél szintén olyan feltűnő volt, mint a kelkáposztánál, a fél parcella melyet Azoformoztam, három nappal hamarabb kelt ki, mint a nem Azoformozott. Összefoglalásképpen határozottan állíthatom, hogy az Azoform ott, ahol a főzelék minőségére is súlyt helyeznek, különösen célszerű. Nagy fontossággal bír kisebb kertészetekben, mivel lehetővé teszi a föld teljes mértékű kihasználását.

Péter és Pál után 10 nappal piacra hozhatam volna. A fejlődése a nem Azoformozott parcellával szemben direkt bámulatra keltő volt **Takarmányrépa.** (Eggendorfer) Az Azoformozott parcella kétszer akkora termést hozott, mint a nem Azoformozott. A **répát** az Azoformozott parcellából már augusztus elejétől takarmányoztathatom, mivel itt is a fejlődési különbség szembeötlő volt.

Anton Ruhsam, polgármester. Matzelsdorf, Felső-ausztria. Az Azoformozott **zab** 30%-os többletermést adott. Az Azoform hatásával nagyon meg vagyok elégedve, ajánlom annak használatát és jövőben, saját vetőmagjaimat Azoformozni fogom.

F. Zlabinger, áll. tisztviselő, Tulln, Liszthof. **Kelkáposzta** (Eisenkopf) Az Azoform hatása mindenkinek feltűnt. Többször kérdezték tőlem, hogy mivel javítottam enyire fel ezt az eddig silánynak ismert parcellát. **Kelvirág.** Az Azoformozott növények bujábban fejlődtek, mint az ugyanolyan minőségű földre vetettek Azoform nélkül. A különbség a levélzeten szemmel látható volt. **Celler.** Az Azoformozott nő-

Próbálja ki a saját érdekében!

Kérjük a megrendeléseket minél előbb beküldeni mivel az Azoformot csak a befutott rendelések alapján importáljuk külföldről.

Az Azoformot bádogdobozokban küldjük szét, melyeknek súlya kb. 3/4 kg.

EGY DOBOZ ÁRA:

Gabonához és kapásokhoz 1 ha-ra	Lei 350
Pillangóvirágúakhoz 1 ha-ra	230
főzelékhez 1/2 ha-ra	} 430
Szöllőshöz 300 töre	
Komlóhoz 300 töre	
Gyümölcsfák 100 drb.	

UTMUTATÁS A MEGRENDELÉSEKHEZ.

A megrendelésnél adja meg mindig:

1. Milyen növényfajhoz akarja az Azoformot?
2. Hány ha-ra akar minden növényfajhoz Azoformot?
3. Mikor kezd vetni?

A használati utasítás minden rendelésnél mellékelve van

Vegyes közlemények

a szőlőterület nagyságát, a termelt és előző évekből visszamaradt bor mennyiségét, a szőlőt, vagy átvett must mennyiségét. A bejelentést azon községek előjáróságánál kell eszközölni, ahol a borsajolás történt. Akik horkészítésre szőlőt vásárolnak, bori csak a szőlőhegyen és csak ugyanazon feltételek mellett sajtolhatnak, mint a termelők. A községek a bejelentések másolatait megküldik többek közt az adóhivatalokhoz is, amelyek *forgalmi jegyet* adnak ki, de csak a határidőn belül bejelentett borokra. Aki eladásra mustot vesz át, köteles az átvételtől számított 24 órán belül az átvett mennyiséget, a származási helyet és a forgalmi jegy számát s keltét az adóhivatalnál bejelenteni. Szőlőtermelők, vagy préselés céljából szőlőt vásárolók a préházban vagy melékhelyiségekben szeszt, pálinkát, likórt, rumot, cukrot, mazsolát, vagy más a bor hamisítására alkalmas anyagot nem tarthatnak. A 7 foknál gyengébb bor fogyasztásra nem adható el. A mulasztást elkövető szőlősgazdák 1000—50.000 lejig büntethetők a törvény szerint.

A tanúk, informátorok és vádlottak, akik bűnvádi eljárás kapcsán idézött, vagy elővezetési parancsot kaptak, november 1-től csak külön utazási engedély birtokában részesülhetnek a díjtalan utazás kedvezményében.

A bor, vasuti fuvardíjkezdménye. A C. F. R. adminisztratív bizottságának határozata szerint a vasut a teljes vagonokban feladott borszállítmányokat október 1-től december 31-ikéig — szezonárúnak minősítve — tarifakedvezményben részesíti.

Újabb vasuti szállítási rendelkezések. A vasutigazgatóság rendelkezése szerint a burgonya a jövő év április végéig szezoncikként kezelendő és továbbításánál az állomásokról tartoznak ezt a körülményt figyelembe venni. — A vasut rendelkezése szerint a 25 tonnás vagonokba berakott bármely áru 20 tonna, míg a 40 tonnás vagonokba rakott áru 30 tonna effektív súly után számolandó el.

Bélyegilletékek új megállapításai. A központi illetékügyi bizottság legutóbbi ülésén illetékes ügyében hozott határozatai alapján a gazdaközönséget közelebbről érdekli megállapításokat az alábbiakban közöljük. **Fuvarlevelek bélyegilletéke.** A fuvarlevelek minden 10 tonnás vagon után 20 lej bélyeggel látandók el, a 25 tonna befogadóképességű vagonoknál pedig 25 lejjel. **A kereskedelmi társaságok ingatlan vagyona megadóztatása.** A bélyegtvörvény 16. cikkének 1. paragrafusában előírt illeték alá esik a betéti és közkereseti és részvénytársaságok ingatlanai a terhek levonása nélkül. **A betétkönyvek bélyegzése.** A bankok által kiadott pénzbetétről szóló betétkönyvek a bélyegtvörvény 14. cikkének 5. §-ában előírt illeték alá esnek. **A hitelesítési bélyegilleték,** amely 20 lej, csak egyszer fizetendő bármennyi is a példányszám. **A vagyonszétválasztási jegyzőkönyvek bélyegzése.** Az örökség felosztására vonatkozólag a felek egyezségét tartalmazó jegyzőkönyv a bélyegtvörvény 6. cikkének 3. §-a szerint 5, illetőleg 10 lejjel bélyegzendő fel szerint, hogy a kérdéses ügy a járásbíróhoz, vagy a törvényszék hatáskörébe tartozik. Ezen jegyzőkönyvek kivonatai mindig 5 lejes bélyeggel látandók el.

Lapunk minden számának címszalagjára reávezetjük az egyesületi tagok és az előfizetők tagdíj-, illetve előfizetési díjhátralékát. Arra kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy a címszalagon kimutatott hátralékot az E. G. E., illetve az Erdélyi Gazda kiadóhivatala címére, külön felszólítás bevárása nélkül beküldeni sziveskedjenek.

Időjárás. A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomása szeptember hóra vonatkozóan az időjárást illetőleg, a következő megfigyeléseket tette: A maximális légnyomás 723 3 4.-én, a minimum pedig 711 7 24.-én. A legnagyobb meleget 33° C.-t 27.-én észlelték, a legkisebb meleg pedig 15.-én 3° C. volt. A szeptember havi hőmérsékletet 15.34° C.-ban állapították meg. A legnagyobb csapadék 1.-én 125 mm. volt. A csapadék egész havi mennyisége 363 mm., a csapadékos napok száma 13 volt.

Földművelésügyi vezérfelügyelőség a Bánság részére. *Rafiu Octavian*, a lugosi állami földművesiskola igazgatóját a kormány a Bánság és a vele szomszédos vármegyék élére a földművelésügyi vezérfelügyelővé nevezte ki. — Az új vezérfelügyelő hatásköre Szörény, Krassó, Temes, Torontál, Hunyad és Mehedin megyék területére terjed ki.

A vámtarifa revíziós munkálatai. Az új vámtarifa elkészítése aránylag elég lassan halad. Eddig kb. 600 cikknek a vámtételét állapították meg. Amint az eddigi munkálatokból kitetszik, az új vámtarifa is erős vámvédelmet biztosít a belföldi iparnak. A belföldi cikkekre nézve tovább is fennmarad 25% os vámvédelem, de némely cikknél ezt is meghaladja. Az áprilisban a kereskedelmi szerződésektől függetlenül életbelépetet vámtarifa külföldi élénk tiltakozását váltotta ki s így a kereskedelmi szerződések politikája irányelveinek felülvizsgálata is meg fog történni a legfelsőbb gazdasági bizottság részéről. Az át dolgozott vámtarifa kb. november végén kerül a pénzügyminiszter elé, aki a javaslatot átteszi a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségéhez. Mindenek felett kívánatos és méltányos volna, ha a vámtarifára a mezőgazdasági kamarák központja is megtehetővé végleges észrevételeit, hogy a vámtarifa megállapításánál a mezőgazdaság érdekei is érvényre jussanak. Az új tarifa előre láthatólag csak az új évben kerül majd a parlament elé.

A pénzügyminiszter az 1928. évi költségvetés előkészítése kapcsán megállapítja, hogy 1922. év óta az állam kiadásai állandóan emelkedtek. Legközelebbről a pénzügyminiszter általános adóösszeírást rendel el, hogy tiszta képet lásson az ország pénzügyi helyzete felől. Az állami kiadásokat redukálni óhajtja, aminek utolsó ideje már elérkezett és igen kívánatos volna, hogy a közpénzek elsikkasztásának megakadályozása érdekében is megfelelő intézkedéseket fogjanatosítson.

Leszállítják az exportra kerülő tűzifa vasuti fuvardíját. A vasuti vezérigazgatóság az exportra kerülő tűzifa fuvardíjának megállapítása ügyében bizottságot küldött ki, mely véleményezte a tarifareviziót.

Amikor nincs a búzának ára... Sok milliója uszik az államnak a Manissallian gabonaexportőr másfélmilliárdos bukása folytán. A Manissallian testvérek voltak az egyedüliek egész Romániában, kik vámhittelt élveztek az államtól. Így aztán a jegybank, nagybankok, kereskedők mind a favorit mellé állottak és kb. a felország gabonakivitele összpontosult a Manissallian cég kezében. Most, hogy privilégizáltak hűvösre kerültek, nincsen olyan kereskedő, aki valamire való árat adna a moldvai parasztnak, aki felhúdná venni a versenyt a külföldi exportőrrel, aki bírja pénzzel s akinek áruja vám fizetése nélkül gyorsan halad át a határokon. A konkurens államok már régen nem vámozzák a búzát, míg nálunk az exportőr súlyos vámtokot ró la s harminc percentet fizet a finanszírozónak. A vámpénz voltaképpen a gazda adózása, aki annyival olcsóbban kénytelen odaadni termését úgy, hogy a gazda pénzét veszti most az állam.

A melász kiszolgáltatása. A kollektív cukorrépa-termelői szerződések értelmében minden cukorgyár a szerződésben meghatározott mennyiségű melászt tartozik kiszolgáltatni a termelőknek. Egy korábban kelt pénzügyminiszteri rendelet beállította a melász kiszolgáltatását, mivel egy kisgazda azt szeszifőzési célokra használta fel, illetve adta el. A mostani takarmányszük esztendőben a mai alacsony állatárak mellett még a falevelet is szárítják a gazdák az erdőben, csak hogy kitelelthezzék valahogy állataikat. A kormány pedig ahelyett, hogy a tápértékben oly gazdag melásznak nagyobb mennyiségben való rendelkezésre bocsátását írta elő a cukorgyárak számára, betiltotta annak takarmányozási célokra való felhasználását, pedig tulajdonképpen, ha valaki kihágást követett el, úgy az illetőt kellett volna megbüntetni, nem az egész gazdatársadalmat. A cukorrépa-termelők a reájuk nézve igen sérelmes intézkedés megváltoztatását ismétlenül fogják kérni.

A magyar földbirtokreform. Pénzügyi műveleteire a magyar kormány 30 millió pengőt óhajt előirányozni a jövő évi állami költségvetésben. Ezzel kapcsolatban a magyar földművelésügyi miniszterium a kisgazdák jelzáloghittel ügyét is rendezni óhajtja.

A Botfalusi Cukorgyár 1927. március 31.-én lezárt mérlegében 227,220.393 lej részvényitőke és 26,480,569 lej tartalékalap mellett 33,108,657 lej tiszta nyereséget mutat ki.

Kérem szőlősgazda társainkhoz. Szőlősgazda társaink szíves értesítését kérjük, hogy sziveskedjenek tudósítást küldeni lapunk számára arról, hogy vidékükön állag kat. holdankint hány hl. must termelt. A must átlagos cukortartalma a környéken hány százalék klosterneburgi szerint. Kérjük továbbá, hogy esetleges észrevételeikkel, vagy megjegyzéseikkel sziveskedjenek kiegészíteni tudósításaikat amelyekért előre is hálás köszönetet mondunk.

Fajkutyakiállítás Aradon. Az aradme gyei állattenyésztési ügyosztály október hó 2.-án Aradon fajkutyakiállítást rendezett. Argetianu földművelésügyi miniszter e kiállítás és foxterrierverseny legkiválóbbjait részére, harminc darab állami érmet és oklevelet adományozott.

A lórekvirálás után maximálások. Mintha ma is dulna a világháború úgy folyik a rekvirálás, maximálás. A múlt héten vitték el a kolozsvári kisgazdák lovait, most meg indirekt uton maximálják kolozsváron a gabona és állatárakat a liszt és husarak maximálásával. Már azon a határon vagyunk, hogy sem földünk, sem állataink, sem gazdasági felszereléseink felett nem rendelkezünk. A liszt és marha-hus árat leszállították kg.-ként 1—3 leirel. A föld, ház stb. adókat pedig emelék 300%-kal sőt még újabb adónemeket is vetettek ki utadó stb. címen. Bratianu Vintilla pénzügyminiszter beismerte, hogy elérte az állam az adófizetők teljesítő képességének legfelső határát. Ezzel olyan formán vagyunk mint a cigány a lovával, amelyet a koplaláshoz szeretett volna szoktatni és mikor már hozzászokott volna belepusztult.

A kisüstös pálinka főzési díja. Kolozsváron a héten kezdik meg a kisüstösök a szilva pálinka főzését. Odaszállítva 1/3 részért vagy literenként 25 L. ért főzik ki a pálinkát. Minden termelő minden családtag után 60 liter pálinkát főzethet adómentesen.

Ausztria felemelte az élőállat beviteli vámját és pedig a két évesnél idősebb lovak beviteli vámját 100 arany koronáról 200-ra, a két évesnél fiatalabb lovakét 50-ről 100 arany koronára. A malac vámját 3-ról 5 re, a 40 kg.-os sertését 8-ról 12 re, a 40—80 kg. sertését 25-ről 27 arany koronára. Románia még ma is a kivitel elé vet gátat, noha tultermelésünk van.

Ahol az idén bő takarmánytermés volt. Tudósítónk utján értesülünk, hogy Magyarlápós községben és vidékén az idén olyan kedvező volt a szénatermes, hogy kb. 1000 vagon rakomány hegyiszénafelesleg van ottan. Magá-

ban Magyarláros községben kb. 300 vagon széna vár eladásra. Ezen a vidéken különösen szokásos az *állatok telettése*. Amint értesülünk, a községben már is elhelyezhető két birtokosnál 60—60 drb. számos állat telettésre, de kisebb gazdák is szívesen vállalkoznak ugy szarvasmarhák, mint juhok eltarására. Továbbiakban szívesen ad felvilágosítást Egyesületünk, vagy *Bárdi József ny. főszoigabíró*, Magyarláros, jud. Somes.

Az Erdélyi Első Kisállattenyésztő Egyesület brassói kiállítása igen szép sikerrel járt. Ha az előző évi kiállításokat összehasonlítjuk e kiállítással, nagy fejlődés állapítható meg, nemcsak a szakszerű rendezésben, hanem a kiállított anyag gazdagságában és teljességében. A külföldről behozott tenyésztörzsek meghonosított ivadékaiknak számos szép példányát láthattuk e kiállításon. A hustermelő baromfiak közül a Plymouth Rocks, az Orpington, a Brahma, a Langshan kiváló példányai kerültek bemutatásra. A kiállítás tanulsága azt kívánja, hogy a bőven tojó baromfi-fajtákat is, ugyszintén a viziszárnyasokat, pulyka és post.galambfajokat is minél erősebben felkarolják. Az egyesület postagalambversenye a ploesti brassói vonalon folyt le. Ploestiből 19 galambot indítottak. A 115 km. távolságot az első galamb (Puiu Aurélé) 106 perc alatt, a harmadik 171 perc alatt tette meg.

Erdélyi szüreteink. Az erdélyi bortermővidékeinkről belülről jelentések szerint az idén szükösön szüretelnek a gazdák, azonban a minőség általában jónak mondható Aradhegyalján általában sokkal kevesebb a termés, mint amennyire a gazdák számítottak. A termést Györök és Pankota között teljesen elverte a jég. Gyenge a termés a radnai vonalon is, a minőség azonban jó. Az aradhegyaljai szüretken a must minősége 18—22 klosterneburgi fok között ingadozik, ami 11—13 maligand foknál felel meg. Mennyiség tekintetében 1.5-10 hektoliter volt az eredmény. Erdélyhegyaljáról kedvezőbb hírek érkeznek. Küküllő és Marosmentén, ahol az időjárás kedvezőbb volt, aránylag nem annyira lesújtó az eredmény mint Aradhegyalján. A szürettel megindult az érdeklődés a must iránt. Az árak Aradhegyalján 12—14 lei körül mozognak, de csak megszorult helyzetben levő kiscgazdák adták el mustjukat. Érmelléken 12 lejes áron indult az eladás. A borértékesítés főakadálya az export feltételeink hiánya. A borárak emelkedése várható.

Nagy tűzkár Csikdelne községben. Mult hó 26 ikán Csikdelne községben egyik cséplőgépből kipattant szikra oly katasztrófális tüzet okozott, hogy a falunak egyik része teljesen áldozatul esett. A kár pontos becslés szerint kémmillióháromszázezer lej. Az így földönfutóvá lett székely gazdák felségélyezésére mindnyájunk kötelessége. Magunk részéről is kérjük tisztelt olvasóinkat, jótékonygyestületeket, magánosokat, hogy az inségesek felségélyezésére szánt gazda-fillicreiket a Csiki Lapok kiadóhivatala címén juttassák el a delneiekhez.

PIAC

Az új szeszárak. Szeptember 25 től kezdődően csakis a szindikátus útján lehet szeszt vásárolni. A szindikátusnak Erdélyben 3 fiókja van. Kolozsvárt, Brassóban és Aradon. Az eladási árak a következők: a fogyasztásra szolgáló 100% os szesz 500 literig 50 lej, 500—1500 literig 49 lej, 1500—2300 literig 48 lej, 2300—5000 literig 47 lej és ötezeren felül 46 lej literenként. A denaturált szesz, amely 96 fokos, 500 literig 32 lej, 500—2000 literig 31 lej és 2000 literen felül 30 lej. A száz százalékos ecetszesz literje 36 lej. A parfüm részére szolgáló szesz 2000 literig 47 lej, azon felül pedig 45 lej.

Heremagarak emelkedőben. Kg. kénál ár 45—50 lej.

A szalmári országos vásár teljesen forgalom nélküli volt, felhajtás tekintetében pe-

dig egyszerű hetivásár képét viselte magán. Jó, jármás ökröt kg. kénál 20—22 lejért, javítottat 24—25 lejért, gyengébb ökröt 16—18 lejért, teheneit, növendékmarhát és bivalat 12—15 lejért kínáltak, de vevő nem volt. Teljesen kihalt volt a lóvásár is, ahol a jó igásló párja 16—18 ezer lejért, a kocsilovak páronként 28—20 ezer lejért voltak vásárolhatók. Sertés piacon szintén nem volt számbavehető forgalom. Kővér sertés élősúlyban 32—34 lej, sovány 24—26 lej kg. kénál, kisebb süldő 30 lej. Négyhónapos malac drb. ja 450—500 lej.

Gabonaárak métermázsánként feladóállomásra: buza Erdélyben 720—730, Bánátban 730, rozs 620—630, zab 470—480, takarmányárpa Erdélyben 540—560, Bánátban 580—600, sörárpa Barcaságban 500, Moldvában 590—610, régi kukorica Erdélyben 550 Bánátban 560, új kukorica Erdélyben 450—480 lej. Külföldi árányzatnak megfelelően gabonane-műekben emelkedés várható.

Dióárak és dióexport. A romániai dió főpiaca: Németország az idén a román áruval szemben a jól kezel, kénezett s szortirozott francia árut részesíti előnyben. Így előállott az a helyzet, hogy habár a dió kiviteli illetéke a multévinek csak fele, mégis nagyon nehezen indul a dióexport. A külfölddel versenyezni képes calarasii dióért franko vagon 26 lejt kérnek, ezzel szemben egy Németországba való bevitelnél a román exportőr a *mai külföldi árak szerint* legfeljebb 15 lejt adhat kilónként. A német piaci a nagytömegű kitudó francia áru konkurrenciája folytán az idén valószínűleg elveszítjük. Talán jobb árakat lehet majd elérni a közelebb levő magyar piacon, ahol az áru minőségi foka nem jön annyira tekintetbe.

APRÓHIRDETÉSEK.

Kereack azonnali belépésre magyar juhász és egy gyümölcs- és zöldségkertészt. Dr. Szent-Iványi Gábor gazdasága Szentiván, u. p. Ozun, jud. Treiscaune. 83.

20 évet egyetlen állásban töltött nagy uradalom volt vezetője, az erdő és mezőgazdaság minden ágát értő kereskedelmi és pénzügyi ismeretekkel, megfelelő elhelyezkedést ke-

res. Állását teljes klsajátítás miatt vesztette el. Fix adminisztrátóra átvenne birtok és vagyon kezelést. Legjobb ajánlatok. Érdeklődések 1348 szám alatt a lap kladóhivatalába kéretnek. 87.

Mendl Jakab Blaj-Balázstfalva városban fekvő szeszyárral és hízalldával kapcsolatos gazdaságába *nöttek ispan* kerestetik azonnali belépésre. 89.

Odvosi 3. sz. őszi buza

Eredeti nemesített, bőven termő, a rozsdának és megdőlésnek ellentálló, jó lisztet adó vöröskalászu buzafajta.

Miután a nemesítő gazdaság termése már elvan adva és a sofronyai szaporító gazdaság termésének értékesítésével az aradi

„Mezőgazdák” Kereskedelmi R.-T.

van megbizva, ezentul az összes megrendelések hozzájuk irányítandók.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs. Cluj-Kolozsvár, Plata Unirei (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. — Saját tőkái 77 millió lej. *Affiliált intézetei:* Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékek és hitel Rt. Szászrégenben és Néphank Rt. Bánffyújnyadon. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Áruktárol a vasu mellett. 3503

„EXCELSIOR” FAISKOLA

Gyümölcsfák,

minden fajtából

jók és olcsók!

ION MARIAN
PIATRA-OLT

Jud. Romanati (megye)

Spárga, földieper,
málna,
gledicsia, eperfa.

Cséplőgarnitúrák.

A legújabb gyártmány, hosszú rázó-szerkezettel, duplasoros golyóscsapágyakkal, acélrámaival, benzín-petroleum-motorral, gőzgéppel párosítva

Malmigépek Ganz hengersizékek, sziták, kombinált koptató- és tisztítógépek, daratisztítók stb.

malomátalakítók, Dieselmotorok kompressoros és kompressor nélküli kivitelben.

Cormic-International

petroleum traktor 3 vasu ekével.

Hosszu lejáratu fizetési feltételek. Gyári árak.

Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. Budapest romániai képviselete.

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 45.

Telefon: 151.

Távirat: Locomobil.

3997

Gyümölcsfákat,

hogysgyümölcsfákat, disziákat, diszcserjéket,

oltott rózsákat,

diszfenyőket, gyümölcsfa-alanyokat,

szőlőoltványokat

és alanyvesszőket ajánlanak ismert elsőrendű minőségben.

AMBROSI, FISCHER & Co.

Faiskolák és szőlő oltványtelepek R.-T. Alud-Nagyenyed.

MEZŐGAZDÁK!

Aki ment akar maradni károsdástól, az csávazza mindennemű vetőmagját a német gyártmányu

USPULON-UNIVERSAL

páccal

(azelőtt TILLANTIN nedves pác) vagy

TILLANTIN

száraz páccal.

Ezek a szerek, amellek, hogy elpusztítják az üszög sporáit, még a csiraképessegre is előmozdítólag hatnak, gyorsabb csírázást és erőteljesebb fejlődést biztosítanak.

Kaphatók minden mezőgazdasági szövetkezetnél és a szakmabeli fizetben vagy alábbi cégnél:

„ROMANIL” A. G.

Timsoara, I. Bánáti palota.

3949